

Kielce, dnia 4 lutego 2021 r.

WK.60.26.2020

Pan Lech Łodej
Burmistrz Miasta i Gminy Kunów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych¹ przeprowadziła w okresie od dnia 4 sierpnia do dnia 7 października 2020 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej **Gminy Kunów** za 2019 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 9 grudnia 2020 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnooorganizacyjnych:

- 1.** Nie został powołany zastępca Burmistrza, co narusza art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym². Nieobsadzenie stanowiska zastępcy Burmistrza tworzy sytuację zagrażającą ciągłości funkcjonowania jednostki podczas nieobecności Burmistrza. Z uwagi na liczbę mieszkańców, stosownie do postanowień art. 26a ust. 2 ww. ustawy w Gminie Kunów może być powołany jeden zastępca Burmistrza. Według art. 28g tej ustawy, w przypadku zaistnienia jednej z – enumeratywnie wymienionych – przemijających przeszkód w wykonywaniu zadań i kompetencji Burmistrza (m.in. spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby powyżej 30 dni) zadania i kompetencje Burmistrza przejmuje jego zastępca, zaś w razie niepowołania zastępcy – osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28h ustawy. Wskazana regulacja w jednoznaczny określa zasady kierowania gminą, z tego względu, przy zaistnieniu okoliczności nie przewidzianych, nieobsadzenie stanowiska zastępcy Burmistrza może doprowadzić do naruszenia ciągłości organu wykonawczego gminy, w tym zakresie wykonania budżetu.
- 2.** Wysokość kwot dochodów i przychodów lub wydatków i rozchodów zaplanowanych w uchwale budżetowej nr V.26.2018 Rady Miejskiej z dnia 27 grudnia 2018 r. na 2019 rok przekroczyła limit 40.000 tyś. zł zobowiązując tym samym Gminę do przeprowadzania audytu wewnętrznego. Pomimo tego Burmistrz nie dopełnił w 2019 roku w okresie od dnia 01.03.2019 r. do dnia 02.05.2019 r. obowiązku prowadzenia w jednostce audytu wewnętrznego, co narusza art. 274 ust. 3 w związku z art. 276 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm., dalej ustawa o samorządzie gminnym

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

3. Zaniechano przedłożenia Radzie Miejskiej projektu uchwały zmieniającej załącznik do Statutu Miasta i Gminy w zakresie dodania do wykazu jednostek organizacyjnych Gminy Kunów, Publicznej Szkoły Podstawowej w Wymysłowie, co narusza art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym.

W trakcie kontroli Rada Miejska uchwałą nr XL.242.2020 z dnia 3 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Miasta i Gminy Kunów dokonała zmian w załączniku nr 3 do Statutu Miasta i Gminy Kunów uwzględniając jako jednostkę organizacyjną Publiczną Szkołę Podstawową w Wymysłowie. W związku z powyższym odstąpiono od formułowania wniosku pokontrolnego w przedmiotowym zakresie.

4. W 2019 roku Urząd Miasta i Gminy w Kunowie prowadził obsługę kasową Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie oraz Zakładu Gospodarki Komunalno-Mieszkaniowej w Kunowie, pomimo niepodjęcia przez Radę Miejską uchwały wskazującej Urząd jako jednostkę obsługującą w tym zakresie. Obsługa kasowa ww. jednostek organizacyjnych Gminy Kunów prowadzona była przez Urząd na podstawie porozumień zawartych w dniu 01 lutego 2009 r. Zgodnie z art. 10b ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym Rada Miejska w odniesieniu do jednostek obsługiwanych określa, w drodze uchwały, w szczególności: jednostki obsługujące; jednostki obsługiwane; zakres obowiązków powierzonych jednostkom obsługującym w ramach wspólnej obsługi.

W trakcie kontroli Rada Miejska uchwałą nr XLI.250.2020 z dnia 28 września 2020 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi kasowej jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych Gminy Kunów wprowadziła wspólną obsługę kasową świadczoną przez Urząd Miasta i Gminy w Kunowie dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie oraz Zakładu Gospodarki Komunalno-Mieszkaniowej w Kunowie. W związku z powyższym odstąpiono od formułowania wniosku pokontrolnego w przedmiotowym zakresie.

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. Do dnia kontroli dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości wprowadzona zarządzeniami Burmistrza nr 269/2010 z dnia 31.12.2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy w Kunowie ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami nr 172/11 z dnia 14.09.2011 r. i nr 261/11 z dnia 31.12.2011 r. oraz nr 270/2010 z dnia 31.12.2010 r. w sprawie wprowadzenia „Zakładowego Planu Kont” w Urzędzie Miasta i Gminy w Kunowie ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami nr 162/12 z dnia 9.07.2012 r. i nr 35/16 z dnia 16.02.2016 r. nie została dostosowana do potrzeb jednostki oraz zmian w przepisach prawa, w szczególności do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴, które weszło w życie z dniem 1.01.2018 r. Ponadto w księgach rachunkowych budżetu dokonywano zapisów na kontach o symbolach: 133/12, 133/14, 133/15, 133/17, 133/18, 133/VAT, 226/VAT, 227/VAT oraz w księgach rachunkowych jednostki – Urząd Miasta i Gminy dokonywano zapisów na kontach o symbolach: 015, 130/12, 130/13, 130/14, 130/15, 130/17, 130/18, 222/1, 223/12, 223/17, 223/18, 225/2, 225/4, 229/1,

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

231/2, 234/2, 240/5, 240/7, pomimo że ww. konta nie zostały ustalone w zakładowym planie kont budżetu i Urzędu. Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵ oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2. Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont Urzędu przy księgowaniu w 2019 roku nw. operacji gospodarczych:
 - a) na koncie 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” ujęto środki w łącznej kwocie 3.620,00 zł przekazane w 2019 r. na rzecz Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach i Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim wg § 2300 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy” i § 6170 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych”, które powinny być zaliczone do kosztów i ujęte na koncie 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,
 - b) na koncie 130/17 „Rachunek pomocniczy- Remont drogi gminnej nr 001396T (336049T) ul. Prosta w Kunowie” w korespondencji z kontem 223/17 „Rozliczenie wydatków budżetowych – FDS” oraz na koncie 130/18 „Rachunek pomocniczy - Przebudowa drogi gminnej nr 001396T (336049T) ul. Prosta w Kunowie” w korespondencji z kontem 223/18 „Rozliczenie wydatków budżetowych – FDS” bezzasadnie ujęto odpowiednio kwotę 144.732,00 zł i kwotę 510.439,00 zł, tj. równowartość środków otrzymanych z Funduszu Dróg Samorządowych przeznaczonych na realizację ww. zadań, zamiast ująć na ww. kontach wyłącznie kwotę stanowiącą równowartość zrealizowanych w 2019 roku wydatków na powyższe cele, tj. na kontach 130/17 i 223/17 kwotę 1.000,00 zł oraz na kontach 130/18 i 223/18 kwotę 1.000,00 zł. W konsekwencji wynikający z ksiąg rachunkowych Urzędu stan środków pieniężnych na dzień 31.12.2019 r. (konto 130/17 saldo Wn w kwocie 143.732,00 zł oraz konto 130/18 saldo Wn w kwocie 509.439,00 zł) oraz stan rozliczeń (konto 223/17 saldo Ma w kwocie 143.732,00 zł oraz konto 223/18 saldo Ma w kwocie 509.439,00 zł) jest nierealny. Powyższe narusza z art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku.
3. Zdarzenia dotyczące zmian w stanie środków trwałych w kwocie ogółem 562.948,77 zł nie zostały ujęte w ewidencji księgowej konta 011 „Środki trwałe” we właściwych okresach sprawozdawczych na skutek nieterminowego sporządzenia przez pracownika merytorycznie odpowiedzialnego dowodów OT „Przyjęcie środka trwałego”. Opóźnienia w przekazywaniu dokumentów do Referatu Finansowego Urzędu wyniosły 2 miesiące. Nieprawidłowość polegała zatem na nie wprowadzeniu do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca), w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, co narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
4. W zakresie inwentaryzacji składników aktywów i pasywów wg stanu na dzień 31.12.2019 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a) w protokole weryfikacji salda konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” wyspecyfikowano 26 zadań inwestycyjnych oraz wartość dotychczas poniesionych nakładów. Do protokołu dołączono wydruk zestawienia obrotów i sald poszczególnych kont analitycznych. W protokole nie wskazano jakie dokumenty były przedmiotem weryfikacji, przepisano jedynie

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

salda poszczególnych kont analitycznych prowadzonych do tego konta. Weryfikacja polegająca na przepisaniu z ewidencji księgowej do „Protokołu weryfikacji” nazw i kwot dla danego konta analitycznego nie pozwala na ustalenie stanu rzeczywistego i nie ujawnia żadnych rozbieżności między ewidencją księgową a dokumentami źródłowymi. Ponadto z protokołu weryfikacji wynika, że inwentaryzację ww. składników aktywów przeprowadzono w dniu 7.04.2020 r., tj. po sporządzeniu sprawozdania finansowego jednostki Urząd Miasta i Gminy, które miało miejsce w dniu 31.03.2020 r.

- b)** w dniu 25.03.2020 r. sporządzono protokół z inwentaryzacji zobowiązań ujętych na kontach: 201, 225, 229, 231, 240, 240/3. Do protokołu dołączono wydruki zestawień obrotów i sald poszczególnych kont analitycznych. W przypadku konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” wskazano, że saldo Ma w kwocie 281.465,40 zł jest zgodne z analityką ww. konta prowadzoną wg podziałki klasyfikacji budżetowej, jak również z kartotekami dla poszczególnych kontrahentów. Powyższe świadczy, że konto syntetyczne zostało porównane z kontami analitycznymi. W protokole nie wskazano jakie dokumenty były przedmiotem weryfikacji. Weryfikacja sald powinna być udokumentowana w sposób niebudzący żadnych wątpliwości co do jej przeprowadzenia, jak i rzetelności dokonanych w ten sposób ustaleń. Jej celem jest stwierdzenie czy rzeczywiście posiadane dokumenty potwierdzają istnienie salda oraz czy jest ono realne, poprawnie wycenione i wiarygodne. Weryfikacja wymaga zatem od osób ją przeprowadzających ponownego sprawdzenia wszystkich zapisów księgowych, które wpłynęły na stan (saldo) kont, z odpowiednimi dokumentami.
- c)** inwentaryzację w drodze weryfikacji salda konta 134 „Kredyty bankowe” i konta 260 „Zobowiązania finansowe” przeprowadzono w dniu 6.04.2020 r., tj. po sporządzeniu bilansu z wykonania budżetu Gminy, które miało miejsce w dniu 30.03.2020 r.
- d)** zaniechano przeprowadzenia inwentaryzacji zobowiązań budżetu występujących na kontach 226/VAT „Rozliczenia z jednostkami organizacyjnymi z tytułu VAT” i 227/VAT „Rozliczenia z Urzędem Skarbowym z tytułu VAT”, które zgodnie z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej budżetu na dzień 31.12.2019 r. wykazywały następujące salda:
- konto 226/VAT saldo Ma w kwocie 1.467,48 zł,
 - konto 227/VAT saldo Ma w kwocie 1.865,28 zł.
- Powyższe narusza art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z art. 4 ust. 3 pkt 3 tej ustawy, z których wynika obligatoryjność przeprowadzania inwentaryzacji, ponieważ prezentowane dane w sprawozdaniu finansowym mogą być wiarygodne tylko wtedy, gdy dane księgowe zostały skonfrontowane ze stanem faktycznym. Dopiero po potwierdzeniu stanu poszczególnych składników majątku i wyjaśnieniu ewentualnych różnic inwentaryzacyjnych, ewidencję księgową można uznać za prawidłową, a dane zawarte w sprawozdaniu finansowym za rzetelnie odzwierciedlające rzeczywistość.
- 5.** W zakresie wykazania w bilansie z wykonania budżetu Gminy i w sprawozdaniu finansowym jednostki budżetowej – Urząd Miasta i Gminy, sporządzonych na dzień 31.12.2019 r., w kolumnie „stan na koniec roku”, danych zgodnie z treścią ekonomiczną stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a)** w bilansie z wykonania budżetu Gminy:
- w aktywach w pozycji I.1 „Środki pieniężne budżetu” ujęto również środki w kwocie 3.332,76 zł z tytułu podatku VAT znajdujące się na wyodrębnionym rachunku bankowym, które zgodnie z treścią ekonomiczną winny być wykazane w pozycji I.1.2 „Pozostałe środki pieniężne”;

- w pasywach w pozycji I.2 „Zobowiązania wobec budżetów” ujęto również zobowiązanie w kwocie 1.467,48 zł wobec samorządowego zakładu budżetowego z tytułu rozliczenia podatku VAT za miesiąc grudzień 2019 r., które zgodnie z treścią ekonomiczną winno być wykazane w pozycji I.3 „Pozostałe zobowiązania”.
- b)** w bilansie jednostki budżetowej – Urząd Miasta i Gminy:
 - po stronie aktywów w pozycji B.III.2 „Środki pieniężne na rachunkach bankowych” ujęto również kwotę 653.171,00 zł tj. środki pieniężne pozostające na dzień 31.12.2019 r. na rachunkach bankowych wyodrębnionych na potrzeby realizacji zadań pn. „Remont drogi gminnej nr 001396T (336049T) ul. Prosta w Kunowie” i „Przebudowa drogi gminnej nr 001396T (336049T) ul. Prosta w Kunowie”, które to środki zostały zgodnie z treścią ekonomiczną wykazane w bilansie z wykonania budżetu gminy sporządzonym na dzień 31.12.2019 r.,
 - po stronie pasywów w pozycji D.II.7 „Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych” kwotę 653.171,00 zł wynikającą z kont 223/17 „Rozliczenie wydatków budżetowych – FDS” i 223/18 „Rozliczenie wydatków budżetowych-FDS”, zamiast wykazać zgodnie z treścią ekonomiczną 0,00 zł.
- c)** w zestawieniu zmian w funduszu jednostki w wierszu I.1.4. „Środki na inwestycje” wykazano kwotę 13.322.512,16 zł, zamiast kwoty 12.190.131,36 zł odpowiadającej sumie wydatków klasyfikowanych w § 605 i § 606 wykazanych w rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S za 2019 rok. Zawyżenie danych w tej pozycji wynosi 1.132.380,80 zł. Powyższa kwota została wykazana również niezgodnie z treścią ekonomiczną w wierszu I.2.9. „Inne zmniejszenia”. Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- 6.** W zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a)** w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2019 (sporządzonym w dniu 20.02.2020 r.):
 - w kolumnie 3 „Wykonanie” w wierszu D12. „spłata udzielonych pożyczek” oraz w wierszu D22. „udzielone pożyczki” nie wykazano przychodów oraz rozchodów z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu Gminy i spłaconych w trakcie 2019 roku w łącznej kwocie 209.164,62 zł, która wynika z ewidencji księgowej konta 250 „Należności finansowe”;
 - w tabeli F „Dane uzupełniające do wyliczenia relacji, o których mowa w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych” w wierszu F12. „kwota wyłączeń, o których mowa w art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych” wykazano kwotę 31.504,78 zł, która odpowiada kwocie zapłaconych odsetek za 2019 rok dotyczących kredytu zaciągniętego na podstawie umowy o kredyt długoterminowy w rachunku kredytowym nr 8/JST/14 zawartej w dniu 15.10.2014 r. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, natomiast nie wykazano kwoty 10.000,00 zł odpowiadającej kwocie zapłaconej w 2019 raty z tytułu ww. kredytu.
 - b)** w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2019 roku (sporządzonym w dniu 20.02.2020 r.) w pozycji „stan środków na rachunku budżetu j.s.t.” bezzasadnie ujęto również środki znajdujące się środki z tytułu podatku VAT znajdujące się na odrębnym rachunku bankowym w kwocie 3.332,76 zł. Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶, w związku z § 12 pkt 5 lit. b),

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

pkt. 6 i pkt 7, § 16 i § 22 ust. 1 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.

7. W kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec IV kwartału 2019 r. (korekta nr 2 z dnia 30.03.2020 r.) w pozycji N3.2 „depozyty na żądanie” wykazano kwotę 7.120.518,93 zł, zamiast wykazać kwotę 7.125.936,45 zł wynikającą z ewidencji księgowej kont budżetu, tj. 133 „Rachunek budżetu”, 133/1 „Rachunek budżetu - Lokaty overnight”, 133/17 „Rachunek budżetu - Rachunek pomocniczy-Remont drogi gminnej nr 001396T(336049T) ul. Prosta w Kunowie”, 133/18 „Rachunek budżetu - Rachunek pomocniczy-Przebudowa drogi gminnej nr 001396T(336049T) ul. Prosta w Kunowie”, 133/VAT „Rachunek budżetu- w zakresie rozliczeń VAT”, 224 „Rozrachunki budżetu” i 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. Zaniżenie wartości depozytów na żądanie wynosi 5.417,52 zł. Powyższe powstało na skutek nieuwzględnienia w depozytach na żądanie należności od Urzędów Skarbowych z tytułu podatku od osób prawnych oraz innych podatków za 2019 rok, które wpłynęły na rachunek bankowy budżetu w styczniu 2020 roku. Powyższa kwota wynika z ewidencji księgowej kont analitycznych prowadzonych do konta 224 „Rozrachunki budżetu”. Nieprawidłowość narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁷, w związku z § 13 ust. 1 pkt 4 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia.

III. W zakresie wykonania budżetu:

1. W dniu 29.12.2017 r. dokonano wcześniejszej spłaty rat kredytu zaciągniętego na podstawie umowy Nr 678/2010/00001808/00 o kredyt złotowy obrotowy z dnia 7.07.2010 r. z ING Bankiem Śląskim S.A. z siedzibą w Katowicach przypadających na dzień 31.01.2019 r. - kwota 245.000,00 zł, na dzień 31.01.2020 r. kwota - 245.000,00 zł i na dzień 30.04.2020 r. kwota - 195.000,00 zł. Łącznie nadpłacono kwotę 685.000,00 zł. Pomimo wcześniejszej spłaty ww. rat kredytu nie zawarto z bankiem aneksu, na podstawie którego zmianie uległby harmonogram spłat. W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia dotyczącej zadania pn. „Udzielenie Gminie Kunów kredytu na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów do kwoty 7.400.000,00 PLN” określono warunki zmiany umowy. Zgodnie z SIWZ oraz zapisami zawartej umowy kredytowej (§ 10 „Zmiany umowy”) dopuszcza się zmiany harmonogramu spłat kredytu; zmiana umowy wymaga dla swej ważności formy pisemnej pod rygorem nieważności. Nieprawidłowość narusza postanowienia zawartej umowy kredytowej oraz art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁸ w związku z art. 139 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹. W konsekwencji część danych wykazanych w WPF na lata 2020-2035 w kol. 5.1 i 10.6 nie wynika z dokumentacji źródłowej (obowiązujących umów).
2. W dniu 31 grudnia 2019 r. środki z rachunku budżetu w wysokości 6.963178,18 zł zostały przekazane na rachunek lokaty overnight, pomimo że w budżecie Gminy nie były ujęte planowane rozchody budżetu z tego tytułu, a okres zdeponowania środków wykraczał poza rok budżetowy. Nieprawidłowość narusza art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

IV. W zakresie dochodów budżetu:

1. Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Kunów prowadzący sprawy z zakresu podatków nie złożyli przyrzeczenia o zachowaniu tajemnicy skarbowej, stosownie do art. 294 § 1 pkt 2 i § 2 Ordynacji podatkowej. W trakcie kontroli - w dniu 14.09.2020 r. – ww. pracownicy złożyli przyrzeczenia o zachowaniu tajemnicy skarbowej, stosownie do art. 294 § 1 pkt 2 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. W związku z powyższym odstąpiono od formułowania wniosku pokontrolnego w przedmiotowym zakresie.
2. Kontrola prawidłowości wykazania danych przez podatników zwolnionych z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały nr LXVI/431/10 Rady Miejskiej z dnia 29 października 2010 roku w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku od nieruchomości na obszarze Miasta i Gminy Kunów ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr III/11/10 z dnia 9 grudnia 2010 roku wykazała, że w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r. podatnik o nr karty kontowej 2000-131 wykazał powierzchnię 72,20 m² gruntów zwolnionych ww. uchwałą, podczas gdy z porozumienia zawartego w dniu 31.12.2018 r. wynika, że Gmina oddała w użyczenie powierzchnię 77,2 m² lokalu użytkowego. Przypisu podatku na karcie kontowej podatnika dokonano przyjmując powierzchnię lokalu w wielkości 77,2 m², pomimo że nie wezwano podatnika w wyznaczonym terminie w celu złożenia niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji. Zgodnie z art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁰, w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelność danych w niej zawartych. W trakcie trwania kontroli organ podatkowy, na podstawie art. 274 ustawy Ordynacja podatkowa, działając z urzędu dokonał korekty złożonej przez podatnika deklaracji oraz wystąpił za potwierdzeniem odbioru do podatnika uwierzytelnioną kopię skorygowanej deklaracji. W związku z powyższym odstąpiono od formułowania wniosku pokontrolnego w przedmiotowym zakresie.
3. W zakresie sporządzania deklaracji Gminy Kunów na podatek od nieruchomości za 2019 r.:
 - a) Gmina złożyła deklaracje na podatek od nieruchomości za 2019 r. w dniu 13.02.2019 r. oraz korektę deklaracji za 2019 r. bez wskazania okresu/miesiąca, za który została złożona z datą wpływu do Urzędu w dniu 30.12.2019 r.; korektę deklaracji za 2019 r. za miesiąc maj 2019 r. z datą wpływu do Urzędu w dniu 31.12.2019 r.; korektę deklaracji za 2019 r. za miesiąc lipiec 2019 r. z datą wpływu do Urzędu w dniu 31.12.2019 r.; korektę deklaracji za 2019 r. za miesiąc wrzesień 2019 r. z datą wpływu do Urzędu w dniu 31.12.2019 r. Powyższe narusza art. 6 ust. 9 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹¹ zgodnie z którym osoby prawne są zobowiązane składać w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku oraz odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3 ustawy, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia.

¹⁰ Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm., dalej ustawa Ordynacja podatkowa

¹¹ Dz.U. z 2019 r. poz.1170 ze zm., dalej ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

- b) W deklaracji na podatek od nieruchomości oraz kolejnych jej korektach Gmina nie wykazała do opodatkowania lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości znajdujących się w gminnym zasobie mieszkaniowym o łącznej powierzchni 1.503,38 m², będących w posiadaniu osób fizycznych na podstawie zawartych z Gminą Kunów umów najmu. W świetle art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych osoba fizyczna jako posiadacz części nieruchomości stanowiącej własność jednostki samorządu terytorialnego (lokalu), jest od powyższego lokalu podatnikiem podatku od nieruchomości, jeżeli umowa została zawarta z właścicielem, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości będących własnością jednostki samorządu terytorialnego. W tym ostatnim przypadku obowiązek podatkowy ciąży na właścicielu – czyli Gminie. łączna kwota podatku od nieruchomości za 2019 rok od powierzchni lokali mieszkalnych wyniosła 791,00. zł.
- c) Gmina Kunów nie wykazała do opodatkowania nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym Gminy o łącznej powierzchni 0,3092 ha, co narusza art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - zaniżenie podatku za 2019 r. wynosi 711,00 zł.
4. W Urzędzie Miasta i Gminy nie przechowywano kopi decyzji wymiarowych, dotyczących podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego od osób fizycznych za 2019 r. Powyższe narusza art. 210 § 1 pkt 8 i art. 212 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z zasadami wynikającymi z załącznika Nr 2 „Jednolity rzeczowy wykaz akt organów gminy i związków międzygminnych oraz urzędów obsługujących te organy i związki” do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹².
5. Organ podatkowy wydał decyzje FN.3127.U.2.2019 z dnia 15.03.2019 r. w sprawie umorzenia II raty podatku od nieruchomości za 2019 r., pomimo że na dzień złożenia wniosku, tj. 11.02.2019 r., zaległość jeszcze nie powstała, zamiast wydać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, co stanowi naruszenie art. 165a § 1 w związku z art. 67a § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa oraz art. 51 § 1 tej ustawy.
6. W 2019 r. wystąpiły przypadki wydania przez organ podatkowy decyzji przyznającej ulgę z tytułu nabycia gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego gospodarstwa (FN.3121.15.2019 z dnia 24.10.2019 r., FN.3121.12.2019 z dnia 26.09.2019 r., FN.3121.9.2019 z dnia 04.04.2019 r.), pomimo że wnioskodawcy nie przedłożyli zaświadczenia o pomocy de minimis, jakie otrzymali w roku, w którym ubiegali się o pomoc, oraz w ciągu dwóch poprzedzających go lat albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, stosownie do art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹³.
7. W 2019 r. wystąpiły przypadki ujmowania w ewidencji szczegółowej konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na kartotekach podatników przypisu podatku od środków transportowych pod datami wpływu deklaracji do Referatu Finansowego Wymiar Podatku, zamiast pod datą wpływu deklaracji do Urzędu Miasta i Gminy, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad

¹² Dz. U. z 2011 r. Nr 14 poz. 67 ze zm.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 708, dalej ustawa o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej

rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego¹⁴.

V. W zakresie wydatków budżetu

1. W 2019 r. zatrudniono w wyniku przeprowadzonych postępowań rekrutacyjnych na wolne stanowisko urzędnicze w Urzędzie Miasta i Gminy 13 pracowników w tym: Kierownika Referatu Spraw Obywatelskich; Inspektora w Referacie Infrastruktury i Rozwoju; Sekretarza Gminy; Inspektora ds. wymiaru podatków i opłat w Referacie Finansowym; Inspektora ds. rachunkowości, podatków i opłat w Referacie Finansowym; Referenta ds. utrzymania czystości, gospodarki odpadami komunalnymi i rozwoju gminy w Referacie Spraw Obywatelskich, Rolnictwa i Środowiska; Referenta ds. gospodarki nieruchomości w Referacie Gospodarki Mieniem; Referenta ds. obsługi sekretariatu i kancelarii urzędu w Referacie Organizacyjnym; Młodszego Referenta ds. gospodarki przestrzennej, architektury i budownictwa w Referacie Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej; Referenta ds. obsługi sekretariatu, kancelarii i archiwum zakładowego w Referacie Organizacyjnym; Inspektora ds. obsługi rady, straży i prac społecznie użytecznych oraz osób bezrobotnych zatrudnianych w ramach prac interwencyjnych; Kierownika Referatu Spraw Obywatelskich, Rolnictwa i Środowiska.
Osoby te nie odbyły służby przygotowawczej mającej na celu teoretyczne i praktyczne przygotowanie pracownika do należytego wykonania obowiązków służbowych oraz/lub nie przedstawiły żadnego dokumentu poświadczającego pozytywny wynik egzaminu kończącego służbę przygotowawczą, który jest warunkiem dalszego zatrudnienia pracownika, zgodnie z art. 19 ust. 6 w związku z art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹⁵. W obowiązującym w 2019 r. zarządzeniu nr 101/09 Burmistrza z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie Regulaminu przeprowadzania służby przygotowawczej i organizowania egzaminu kończącego tę służbę w Urzędzie Miasta i Gminy w Kunowie opisano w szczegółowy sposób procedurę przeprowadzania służby przygotowawczej wraz z kończącym ją egzaminem, stosownie do art. 19 ust. 8 ustawy o pracownikach samorządowych. Na przykładzie przeprowadzonych w 2019 konkursów na wolne stanowisko urzędnicze i dalszego zatrudniania pracowników w wyniku ich (konkursów) rozstrzygnięć stwierdzono, iż postanowienia zarządzenia nr 101/09 Burmistrza z dnia 22 lipca 2009 r., w tym w szczególności § 3 ust. 1 i § 9 ust. 5 związku z art. 19 ust. 4 i ust. 6 ustawy o pracownikach samorządowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Kunowie nie były stosowane.
2. Naliczenia oraz wypłaty diet w pełnej wysokości dla dwóch radnych ujętych pod pozycją 3 i 4 na liście obecności z Komisji Samorządowej, Spraw Obywatelskich, Bezpieczeństwa i Ochrony Przeciwpowodzi z dnia 17.06.2019 r. zrealizowano, pomimo że ich absencja na posiedzeniu Komisji nie została usprawiedliwiona przez Przewodniczącego Rady Miejskiej. Zawyżenie wypłaty diet wynosi 144,84 zł. Powyższe narusza § 4 pkt 1 lit. a) uchwały nr III/7/10 Rady Miejskiej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie określenia wysokości diet radnych Rady Miejskiej w Kunowie, zgodnie z którym Przewodniczący Rady Miejskiej zarządza obniżenie diety radnemu o 10% za nieusprawiedliwioną nieobecność na posiedzeniach Komisji, do której należy radny oraz art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.

¹⁴ Dz. U. nr 208, poz. 1375, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1282, dalej ustawa o pracownikach samorządowych

3. Nieprawidłowo sporządzono informację o strukturze zatrudnienia i wydatkach poniesionych w 2019 r. na wynagrodzenia nauczycieli stażystów i kontraktowych zatrudnionych w Publicznej Szkole Podstawowej w Wymysłowie w wyniku nieprawidłowego ustalenia średniorocznej liczby etatów nauczycieli w okresie 1.10.-31.12.2019 r. na skutek uwzględnienia uzyskania przez nauczyciela stażystę kolejnego stopnia awansu zawodowego, tj. nauczyciela kontraktowego pomimo, że stosowny wniosek o wszczęcie postępowania na stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego został złożony do dyrektora jednostki oświatowej w 5.09.2019 r. w trybie art. 9b ust. 3a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela¹⁶. Akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego nauczyciel stażysta uzyskał w dniu 16.09.2019 r. a przeszeregowanie nauczyciela nastąpiło z dniem 1.10.2019 r. Powyższe narusza art. 39 ust. 1 i ust. 1a ustawy Karty Nauczyciela, zgodnie z którym w przypadku złożenia wniosku przez nauczyciela o wszczęcie postępowania po 30 czerwca, a przed 1 listopada zmiana wysokości wynagrodzenia następuje z dniem 1 stycznia danego roku, następującego po roku kalendarzowym, w którym nauczyciel uzyskał wyższy stopień awansu.

W konsekwencji:

- zaniżono średnioroczną liczbę etatów dla nauczycieli stażystów w okresie od dnia 01.09.-31.12.2019 r. o 0,4 etatu,
- zawyżono średnioroczną liczbę etatów nauczycieli kontraktowych w okresie 01.09.-31.12.2019 r. o 0,4 etatu,
- zaniżono wysokość wydatków poniesionych dla nauczycieli stażystów o kwotę 5.094,84 zł,
- zawyżono wysokość wydatków poniesionych dla nauczycieli kontraktowych o kwotę 5.292,09 zł.

W zakresie kwoty różnic między wydatkami poniesionymi przez Gminę na wynagrodzenia dla nauczycieli w 2019 r., a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń nauczycieli (kol. 10):

- zawyżono kwotę różnic dla nauczycieli stażystów o 245,24 zł.,
- zaniżono kwotę różnic dla nauczycieli kontraktowych o 783,59 zł.

Nieprawidłowość narusza § 3 ust. 1 i ust. 6 oraz § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowań sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego¹⁷.

5. W zakresie prawidłowości udzielenia zamówienia publicznego na realizację usługi pn. „Odbieranie odpadów komunalnych z terenu gminy Kunów od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i ich zagospodarowanie” stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a) Dnia 29.11.2019 r. Zamawiający dokonał wyceny szacunkowej zamówienia na kwotę 851.851,85 zł netto, co stanowiło równowartość 197.567,51 euro. Wartość zamówienia ustalona została w oparciu o ilość wykonanych przez wykonawcę kursów dotyczących odbioru odpadów zmieszanych, segregowanych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej w 2019 r. uwzględniając zwiększenie w 2020 r. ilości kursów o 67, tj. 20,5%, odbioru odpadów z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Kunowie oraz planowanych częstotliwości odbioru odpadów komunalnych (zmieszane, segregowane) w zabudowie jednorodzinnej

¹⁶ Dz. U. z 2019 poz. 2215 ze zm., dalej ustawa Karta Nauczyciela

¹⁷ Dz. U. z 2010 r. nr 6. poz.35 ze zm.

- i wielorodzinnej oraz odbioru odpadów z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Kunowie. Przy szacowaniu wartości zamówienia nie uwzględniono zmian ilościowych zamawianych usług oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Nieprawidłowość narusza art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁸.
- c)** Firma Transport Usługi Edukacja „Motylek” z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim wykonała jako podwykonawca firmy REMONDIS Sp. z o.o. usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Kunów opakowań z papieru i tektury (15 01 01) o łącznej masie 1,0800 Mg. Z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że podwykonawca nie posiadał uprawnień do świadczenia usługi odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy Kunów, tj. wpisu do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Kunów, co narusza art. 9c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁹.
- d)** W § 8 ust. 7 umowy Nr Or.032.412.2019 z dnia 31.12.2019 r. zawartej na odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy Kunów od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i ich zagospodarowanie postanowiono, że w celu potwierdzenia prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi, wykonawca przedstawi wraz z fakturą za dany miesiąc świadczenia usługi kopie kart ewidencji odpadów i dowody dostarczenia odpadów do instalacji komunalnej lub do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów, tj. karty przekazania odpadów, a w § 11 ust. 7 pkt 2 wykonawca zobowiązany został do zapłaty na rzecz Zamawiającego kary umownej w wysokości 100,00 zł za każdy dzień zwłoki w złożeniu raportu lub sprawozdania oraz kart przekazania odpadów. Pomimo, że faktura za miesiąc luty 2020 r. została przekazana Zamawiającemu dnia 17.03.2020 r. natomiast karty przekazania odpadów zostały przekazane Zamawiającemu dnia 10.07.2020 r. tj. po upływie 114 dni od dnia złożenia faktury oraz faktura za miesiąc marzec 2020 r. została przekazana Zamawiającemu dnia 29.04.2020 r. natomiast karty przekazania odpadów zostały przekazane Zamawiającemu dnia 17.06.2020 r., tj. po upływie 48 dni od dnia złożenia faktury. Zamawiający nie naliczył i nie pobrał od wykonawcy kar umownych z tytułu nieterminowego złożenia kart przekazania odpadów.
- 6.** W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa drogi gminnej na terenie przemysłowym w Kunowie na działkach 3882/8, 308/66, 308/74 od km 0+670 do km 1+125” stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a)** dokonano ustalenia wartości zamówienia na kwotę 895.934,96 zł netto w oparciu o kosztorys inwestorski sporządzony w miesiącu listopadzie 2017 r., podczas gdy wszczęcie postępowania nastąpiło dnia 13.07.2018 r. Nie dochowano zatem właściwego terminu ustalenia wartości zamówienia, co narusza art. 35 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
- b)** W ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia zamieszczonym pod nr 500217625-N-2018 w Biuletynie Zamówień Publicznych, w sekcji IV pkt IV.2, podano błędne informacje dotyczące „Całkowitej wartości zamówienia”. W ogłoszeniu wskazano kwotę 921.532,66 zł (bez VAT), natomiast wartość ta została oszacowana przez Zamawiającego na kwotę 895.934,96 zł (bez VAT). W objaśnieniach do punktu IV.2 w sekcji IV „Całkowita wartość zamówienia” wzoru ogłoszenia

¹⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

¹⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 1439 ze zm.

o udzieleniu zamówienia, stanowiącego załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych²⁰, mowa jest o szacunkowej całkowitej wartości, dlatego w ww. punkcie winna być wskazana wartość zamówienia ustalona stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

VI. W zakresie udzielonych dotacji

1. W 2019 r. z tytułu dotacji przedmiotowych wydatkowano z budżetu gminy kwotę 57.693,72 zł, którą przekazano do Zakładu Gospodarki Komunalno- Mieszkaniowej w Kunowie, pomimo że Rada Miejska nie ustaliła stawek dotacji przedmiotowej, co narusza art. 219 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.
2. W wyniku kontroli dotacji celowych udzielonych na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²¹ dla Ludowego Klubu Sportowego „STAL” w Kunowie w zakresie realizacji zadania pn. „Wspierania realizacji zadań z zakresu upowszechniania i promocji kultury fizycznej” oraz Ludowego Klubu Sportowego „GRYF” w Kunowie w zakresie realizacji zadania pn. „Szkolenia sportowe dla dzieci i młodzieży, podnoszenie ich umiejętności” stwierdzono w trybie kontroli, iż każdy z klubów w sprawozdaniu końcowym z wykonania zadania publicznego złożonym w Urzędzie Miasta i Gminy w Kunowie dokonał przesunięcia wydatków w ramach określonego w umowach dotacji zakresu rzeczowego zadania, w tym:
 - Ludowy Klub Sportowy „STAL” w Kunowie przyjął koszty realizacji zadania w działaniu nr 2 „Transport zawodników na rozgrywki sportowe” zgodnie z umową w kwocie 7.000,00 zł a wydatkował w kwocie 7.800,00 zł (różnica 800,00 zł) oraz w działaniu nr 5 „Podróże – delegacje sędziowskie” przyjęto koszty zgodnie z umową w kwocie 10.000,00 zł a wydatkowano w kwocie 13.067,50 zł (różnica 3.967,50 zł).
 - Ludowy Klub Sportowy „GRYF” w Kunowie przyjął koszty realizacji zadania w działaniu nr 5 „Delegacje służbowe” przyjęto koszty zgodnie z umową w kwocie 1.000,00 zł a wydatkowano w kwocie 1.967,39 zł (różnica 967,39 zł).Burmistrz pismami OS.526.11.MB z dnia 05.12.2019 r. oraz OS.526.13.2019.MB z dnia 16.12.2019 r. skierowanymi do klubów sportowych wyraził zgodę na zmianę wartości między kosztami określonymi w kalkulacji przewidywanych kosztów wskazując jaką podstawę prawną takiej decyzji § 4 ust.1 umów dotacji nr OR.032.117.2019 z dnia 06.05.2019 r. zawartej z LKS „GRYF” w Kunowie oraz nr OR.032.59.2019 r. z dnia 29.03.2019 r. zawartej z LKS „STAL” w Kunowie, zgodnie z którym dopuszcza się do przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów określonych w kalkulacji przewidywanych kosztów w wielkościach i na zasadach określonych w ogłoszeniu o konkursie. Postanowienia zarządzeń nr 51.2019 Burmistrza z dnia 21 marca 2019 r. oraz zarządzenia nr 28.2019 Burmistrza z dnia 19 lutego 2019 r. którymi zostały ogłoszone konkursy na realizację ww. zadań publicznych gminy Kunów nie przewidują możliwości przesuwania środków w trakcie realizowanych zadań w ramach poszczególnych rodzajów kosztów. Powyższe narusza § 1 umów dotacji nr OR.032.59.2019 z dnia 29.03.2019 r. oraz nr OR.032.117.2019 z dnia 06.05.2019 r. zgodnie z którym realizacja zadania publicznego określonego szczegółowo w ofercie miała nastąpić przez Zleceniobiorcę na warunkach

²⁰ Dz. U. poz. 1127 ze zm.

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz.1057 ze zm., dalej ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

określonych w ww. umowie oraz w ofercie w związku z art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VII. W zakresie gospodarki mieniem:

1. Ewidencja gminnego zasobu nieruchomości nie zawiera danych dotyczących przeznaczenia nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu - w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, co narusza art. 23 ust. 1c pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²².
2. W wyniku kontroli procedury sprzedaży nieruchomości gruntowej położonej w Nietulisku Dużym oznaczonej nr 1310 w drodze przetargu ustnego nieograniczonego stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a) w ogłoszeniu o przetargu podano wysokość minimalnego postąpienia a ponadto podane postąpienie, które również wskazał oferent, nie zostało zaokrąglone do pełnych dziesiątek złotych, czym naruszono § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości²³,
 - b) nabywcę nieruchomości zawiadomiono pisemnie o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, w ciągu 47 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Ponadto w zawiadomieniu nie zawarto informacji o konsekwencjach nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do zawarcia umowy, czym naruszono art. 41 ust. 1 i ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
3. Nie podano do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość, informacji o zamieszczeniu w siedzibie Urzędu wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem (stanowiących załącznik do zarządzenia nr 48.2018 Burmistrza z dnia 21 marca 2018 r. oraz zarządzenia nr 142.2018 Burmistrza z dnia 20 lipca 2018 r.), co narusza art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
4. W 2020 roku nie dokonano waloryzacji stawek czynszu najmu i dzierżawy pomimo zawartych w umowach klauzul waloryzacyjnych, powyższe dotyczy umowy najmu i umów dzierżawy zawartych w 2019 roku. Nieprawidłowość narusza art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

²² Dz. U. z 2020 r. poz. 65 ze zm., dalej ustawa o gospodarce nieruchomościami

²³ Dz. U. z 2014 r. poz. 1490, dalej rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miejskiego, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Zapewnić ciągłość przeprowadzenia audytu wewnętrznego, jeżeli w uchwale budżetowej Gminy kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wartość 40.000 tysięcy zł, stosownie do art. 282 ust. 1 w związku z art. 274 ust. 3 i art. 276 ustawy o finansach publicznych.
2. Opracować prawidłowo i w sposób kompletny zasady (politykę) rachunkowości, w tym założowy plan kont, dostosowując dokumentację przyjętych zasad do przepisów prawa i potrzeb jednostki, stosownie do art. 10 ust. 1, w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
3. W księgach rachunkowych Urzędu zapisów o zdarzeniach dokonywać w ujęciu systematycznym, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a także art. 15 ust. 1 ww. ustawy, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku oraz w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, a w szczególności:
 - a) operacje przekazania środków finansowych na podstawie zawartych porozumień na Fundusz Wsparcia Policji (wg §§ 2300 i 6170) ujmować na koncie 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,
 - b) wydatki dokonywane bezpośrednio ze środków gromadzonych na wyodrębnionych rachunkach budżetu w ewidencji Urzędu ujmować na koncie 130 (strona Ma), w korespondencji z właściwymi kontami zobowiązań m.in. 201, 240, a w tym przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków przeksięgowywać na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800.

4. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
5. Zapewnić bieżące przekazywanie do Referatu Finansowego dowodów OT dotyczących przyjęcia środków trwałych z inwestycji celem umożliwienia ujmowania zdarzeń w miesiącu, w którym wystąpiły.
6. Na ostatni dzień każdego roku obrotowego, w terminie umożliwiającym sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego – do 31 marca - przeprowadzać rzetelną inwentaryzację drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, aktywów i pasywów wymienionych w tym przepisie. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować oraz powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
7. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze wykazywać w bilansie z wykonania budżetu Gminy, w bilansie jednostki Urząd Miasta i Gminy oraz w zestawieniu zmian w funduszu jednostki zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości, wg treści wynikającej ze wzorów tych sprawozdań zawartych w załącznikach 5, 7 i 11 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
8. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a w szczególności:
 - a) w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania wykazywać:
 - przychody i rozchody dotyczące udzielonych i spłaconych w danym okresie sprawozdawczym pożyczek z budżetu Gminy, stosownie do § 12 pkt 5 lit. b) oraz pkt 6 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - w danych uzupełniających w tabeli F. "Przychody i rozchody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych" jednostki samorządu terytorialnego wykazywać kwoty przychodów i rozchodów z tytułu kredytów, pożyczek, papierów wartościowych na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
 - b) w sprawozdaniu w Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego w poz. „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazywać rzeczywisty stan środków na rachunku budżetu j.s.t. na podstawie dowodów bankowych, zgodnych z zapisami księgowości banku, stosownie do § 22 ust. 1 Instrukcji stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.
9. Sprawozdanie kwartalne Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,

stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2020 r. Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁴ - mając na uwadze § 11 tego rozporządzenia - w szczególności w wierszu N3.2. „Depozyty na żądanie” wykazywać dane ustalone zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia, w związku z § 14 pkt 9 ww. Instrukcji sporządzania sprawozdań.

10. Zmiany umowy kredytowej, w tym harmonogramu spłat, przewidziane w umowie oraz w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia dokonywać w drodze aneksu do umowy, stosownie do postanowień umowy oraz zgodnie z art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny²⁵, w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁶.
11. Nie lokować środków z rachunku budżetu na dzień 31 grudnia, w przypadku gdy nie zostały zaplanowane rozchody z tego tytułu, stosownie do art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
12. Deklaracje na podatek od nieruchomości i ich korekty składać w terminach określonych art. 6 ust. 9 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz sporządzić korektę deklaracji Gminy Kunów na podatek od nieruchomości za 2019 r. zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4 lit. a) w związku z art. 6 ust. 9 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jak również uregulować zaległy podatek od nieruchomości za 2019 r.
13. Sporządzać kopie decyzji wymiarowych i przechowywać je przez okres 10 lat kalendarzowych poczynając od 1 stycznia roku następnego od daty zakończenia sprawy, stosownie do art. 210 § 1 pkt 8 i art. 212 ustawy Ordynacja podatkowa, jak również postanowień załącznika nr 2 „Jednolity rzeczowy wykaz akt organów gminy i związków międzygminnych oraz urzędów obsługujących te organy i związki” do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowych, zgodnie z którym decyzje wymiarowe posiadają kategorię B-10.
14. Wydawać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, jeżeli podatnik złoży podanie o umorzenie podatku przed terminem jego płatności, stosownie do art. 165 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.
15. Od podatników ubiegających się o zwolnienie z podatku rolnego z tytułu zakupu gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego, egzekwować obowiązek złożenia wraz w wnioskiem informacji dotyczących wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacji o otrzymanej pomocy publicznej, na wymaganym formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie²⁷ albo oświadczenie o nieotrzymaniu pomocy, stosownie do art. 37 ust. 5

²⁴ Dz.U. poz. 2396

²⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.

²⁶ Dz. U. poz. 2019, dalej ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych

²⁷ Dz.U. nr 53, poz. 312 ze zm.

ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. W przypadku niedołączenia do wniosku wymaganych oświadczeń lub informacji, pomoc nie może być udzielona temu podmiotowi, zgodnie z art. 37 ust. 7 ww. ustawy.

16. Przypisów i odpisów dokonywać na szczegółowych kontach podatników pod datami złożenia deklaracji, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
17. Dalszego zatrudnienia pracownika dokonywać po uzyskaniu przez pracownika pozytywnego wyniku egzaminu kończącego służbę przygotowawczą, stosownie do obowiązującego w Urzędzie zarządzenia Burmistrza w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania służby przygotowawczej i organizowaniu egzaminu kończącego tę służbę w związku z art. 19 ust. 4 i ust. 6 ustawy o pracownikach samorządowych.
18. Diety dla radnych naliczać i wypłacać na zasadach określonych przez Radę Miejską, stosownie do art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.
19. W przypadku uzyskania kolejnego stopnia awansu zawodowego w trybie art. 9b ust. 3a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela wysokość wynagrodzenia zmieniać z dniem 1 stycznia danego roku, następującego po roku kalendarzowym, w którym nauczyciel uzyskał wyższy stopień awansu, stosownie do art. 39 ust. 1 i ust. 1a ustawy Karty Nauczyciela.
20. Przy ustaleniu i wypłacie jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu opracowania sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.
21. Wartość zamówienia publicznego na usługi powtarzające się lub podlegające wznowieniu w określonym czasie ustalać na podstawie rzeczywistej łącznej wartości kolejnych zamówień tego samego rodzaju, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym lub roku obrotowym, z uwzględnieniem zmian ilości lub wartości zamawianych usług, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia albo łącznej wartości zamówień, których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.
22. Od podmiotów świadczących usługę odbioru odpadów komunalnych (podwykonawców) wymagać wpisu do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Kunów, stosownie do art. 9c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
23. Ustalać i pobierać od wykonawców usług należne kary umowne zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.
24. Ustalenia wartości zamówienia dokonywać nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi, oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie

zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane, stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.

25. Rzetelnie w sekcji IV pkt IV.2 ogłoszenia o wyniku postępowania, którego wzór określony został załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych²⁸, podawać prawidłową informację w zakresie wartości zamówienia.
26. Dotacji przedmiotowych dla zakładu budżetowego udzielać na podstawie kalkulowanych stawek jednostkowych do poszczególnych usług lub wyrobów, uchwalonych przez Radę Miejską, zgodnie z art. 219 ust. 1 i 4 ustawy o finansach publicznych.
27. Zmian umów o powierzenie lub wsparcie realizacji zadań publicznych dokonywać zgodnie z postanowieniami uprzednio zawartej umowy z uwzględnieniem zasad określonych w ogłoszeniach o konkursach, mając na uwadze art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
28. Uzupełnić ewidencję gminnego zasobu nieruchomości o dane dotyczące przeznaczenia nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu - w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, stosownie do art. 23 ust. 1c pkt 4 w związku z art. 25 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
29. W ogłoszeniu o przetargu na zbycie nieruchomości nie podawać kwoty minimalnego postąpienia, stosownie do § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.
30. Osobę ustaloną jako nabywcę nieruchomości zawiadamiać o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. W zawiadomieniu zamieszczać informację o konsekwencjach nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do zawarcia umowy, stosownie do art. 41 ust. 1 i ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
31. Informację o zamieszczeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem podawać do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
32. Dokonywać waloryzacji stawek czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

²⁸ Dz. U. poz. 2439

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Zbigniew Rękas

Do wiadomości:
Rada Miejska w Kunowie